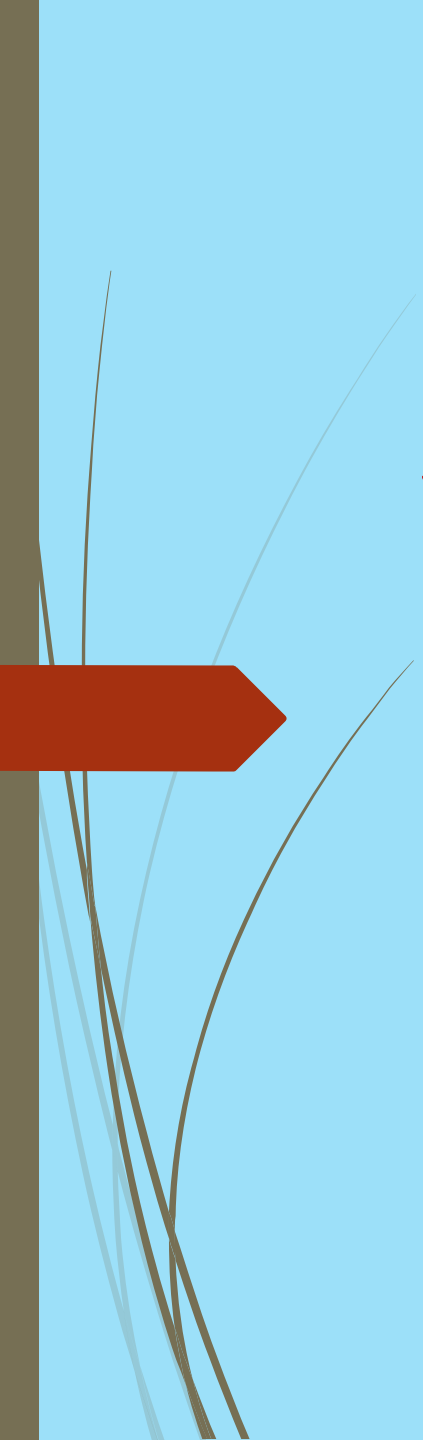
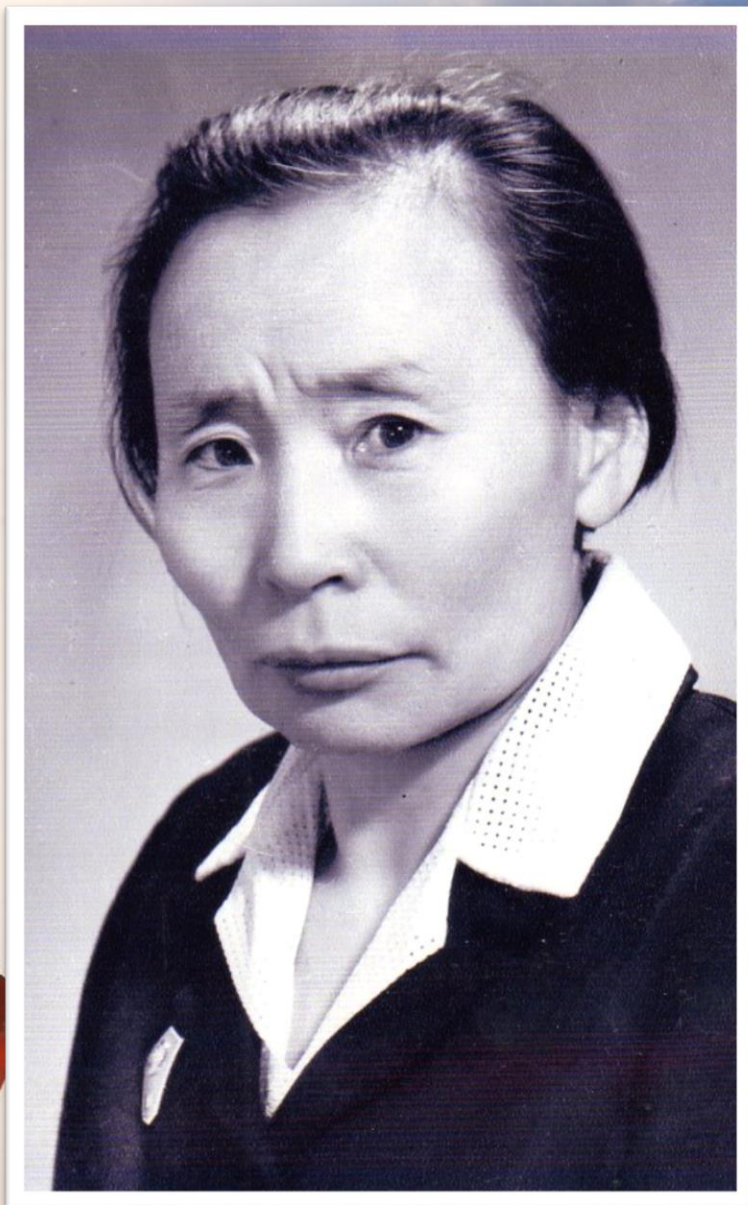




ҮЛЭБЭ

АНАММЫТ

ОЛОХ



ССРС культуратын туйгуна,
Саха АССР культуратын үтүөлээх
үлэһитэ,
Нам ухуунун Бочуоттаах олохтооҕо,
тыыл уонна үлэ бэтэрээнэ
МАРИЯ АЛЕКСЕЕВНА ОХЛОПКОВА



Мария Алексеевна 1931 с. сэтінньи 15 күнүгэр Нам улууһун Хатырык нэһилиэгэр, Тойбол алааска төрөөбүтэ. Абата – Охлопков Алексей Петрович колхозтаах баанынай, Мария төрөөтөбүн сыл өлбүтэ, ийэтэ Аммосова (Охлопкова) Наталья Кировна, Маским Кирович Аммосов бииргэ төрөөбүт эдьийэ



1940 с. Хатырык ситэтэ суох сэттэ кылаастаах оскуолатыгар үөрэнэ киирбитэ.
Хаартыскаҕа бастакы эрээккэ унаттан бэһис олорор



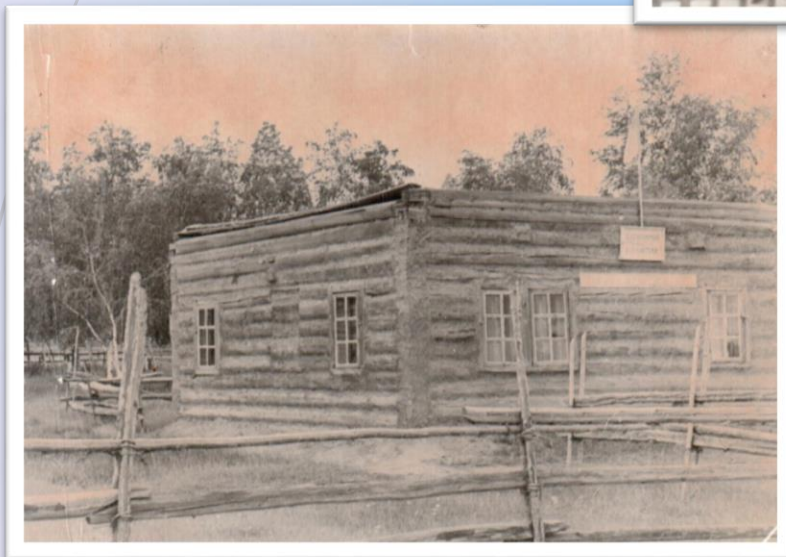
Сэрии сыллара, репрессия сиэртибэтэ буолан, итииини-тымныыны, эстиини-быстыыны этинэн-хаанынан билбитэ. Итини барытын тулуйбакка 4 кылааска харабынан, 5 кылааска сыыстаран тынатынан үөрэбиттэн хаалбыта. Ол да буоллар үөрэбин син биир түмүктээбитэ.



1949 с. Дьокуускайдаагы культурнай-сырдатар оскуола
библиотечнай салаатыгар үөрэнэ киирэр



1955 с. ыам ыйын 10 к. Хатырык нэһилиэгин библиотекатыгар сэбиэдиссэйнэн ананан кэлбитэ. Кини библиотека сүһүбэр туруутугар, туох баар билиитин-көрүүтүн, күүһүн-уобун, сыратын-сылбатын биэрэн, отут икки сыл устата энкилэ суох, бэриниилээхтик үлэлээн-хамсаан , бочуоттаах пенсияҕа тахсыбыта.



**Библиотека 195-60 сс. үлэлээбит дьиэтэ.
Сана библиотека дьиэтэ 1964 с. тутулан
үлэбэ киирбитэ**



**М.А.Охлопкова активнай аабааччыларын,
көмөлөнөөччүлэрин кытта**



Библиотекада элбэх картотекалары, папкалары, альбомнары онорбута, ол материаллары аабааччы күн бүгүнүгэр диэри махтана туттар.

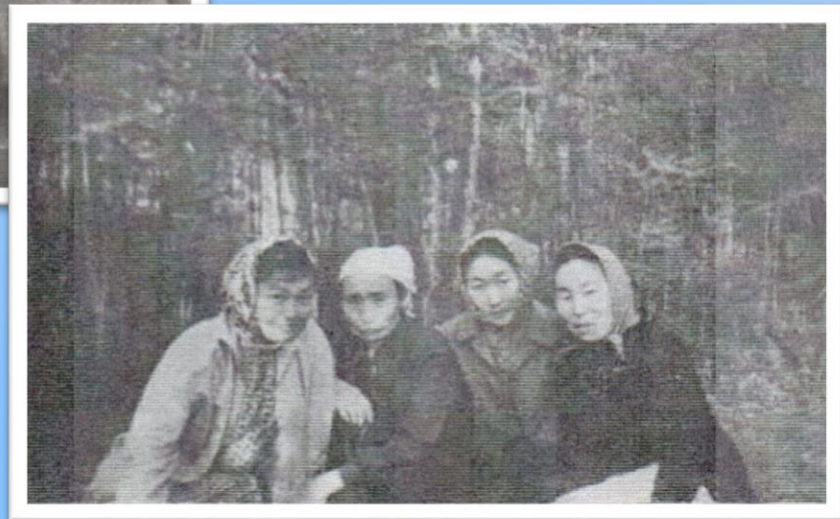


Элбэх истиэнэ хаьяттарын тааарара, ол курдук «Молния», «Кыһа», «Сардана», «Боевой листок» уо.д.а. Хаьяттарыгар үлэ үчүгэй да, мөлтөх да өрүтүн сырдатан иһэрэ.
Нэһилиэннэ чөл олох хамсааныныгар кыттыытыгар
Мария Алексеевна үлэтин оруола улахан.





Мария Алексеевна үлэлиир кэмигэр библиотека 1958-1974 сс. ЯРКПУ библиотечнай салаатын студеннара үлэбэ практикаланар базовай библиотекалара буолбута. Кини үөрэтиитин, сыанабылын барыта 58 студент ылбыта.



**Практикаларын барбыт оҕолорун кытта сибээһин быспакка
суруйсубута, сүбэ-аба биэрэрэ**



Кыргыттар өрүү махтана, үлэлэриттэн
быыс булан кэлэн, сүбэ-соргу ылан
бараллара



1958 с. кулун тутар. Нам оройуонун культурнай-сырдатар тэрилтэлэрин
семинардарын кыттыылаахтара Хатырык сельскэй

библиотекагыгар экскурсияҕа



Библиотека үлэһиттэрин семинара



Мария Алексеевна үлэлиэбиттэн Хатырык
библиотеката Саха сиригэр эрэ
буолбакка, Россияда кытта киэнник
биллэр үчүгэй үлэлээх библиотека
буолбута. Бу брошюрада Хатырык
библиотекатын араас хайысхалаах
үлэтэ сырдатыллар



**Мария Алексеевна Саха сирин культуратын үлэһиттэрин
1959, 1963, 1973 сс. съезтэрин делегата**



50 саанын туолар үөрүүлээх юбилейыгар Мария Алексеевна
коллегаларын кытта



**Мария Алексеевна нэилигээр комсомольскай тэрилтэ секретарынан үлэлээбитэ.
Комсомолецтарын кытта производство үлэтигэр элбэхтик субботниктарга
кыттыбыттара, гастролга айаннаабыттара**



**Хатырык ыччаттара.
Самодеятельность кыттыылаахтара**



**Мария Алексеевна таайын Максим Кирович Аммосов сырдык аатын үйэтитиигэ
балысхан үлэни онорбута. Кып-кыра хаһыат ыстатыйаларыттан саҕалаан,
баһаам элбэх матырыйаалы муспута, библиотекатын хоһугар кыракый музей
хостообу. 1971 с. сана музей дьиэтэ тутулан үлэһэ кирибитэ. Общественнай
саҕалааһын директорынан Мария Алексеевна бэйэтэ буолбута**



Музей тэрийсиитигэр көмөлөнөөччүлэрэ



М.А.Охлопкова олобун биир саамай ыра санаатын туолуута – таайа Максим Кирович Аммосов үтүө аата төрөөбүт Саха сиригэр эрэ буолбакка, бүтүн Союз үрдүнэн тиллэригэр, чөлүгэр түһэригэр этэ, ол ийин туох-баар күүһүн, сыратын, өйүн, олобун М.К.Аммосов чабылхай олобун сырдаттыыга уонна тарҕаттыыга анаабыта



**Таайа М.К.Аммосов кэргэнин Р.И.Цугель – Аммосованы уонна кини кыргыттарын
Аэлитаны, Янаны, Ленаны кытта ыкса сибээстээбэ, хардарыта
ыалдьыттаһаллара, суруйсаллара, көмөлөсүүнэллэрэ**



1997 с. М.К.Аммосов 100 саанын туолар юбилейыгар сиэнэ Максим, хос сиэнэ



Энсиэли хочотугар көрсүһүү. Лена Максимовна, Максим, Катя Аммосовтар



Лена Максимовналыын истин көрсүүү



Аймахтар Лена Максимовналыын. 1997 с.



Мария Алексеевна сизэннэринээн омук ыалдьыттарын кытары



1977 с. Аэлита Максимовна М.К.Аммосов 80 с. юбилейыгар



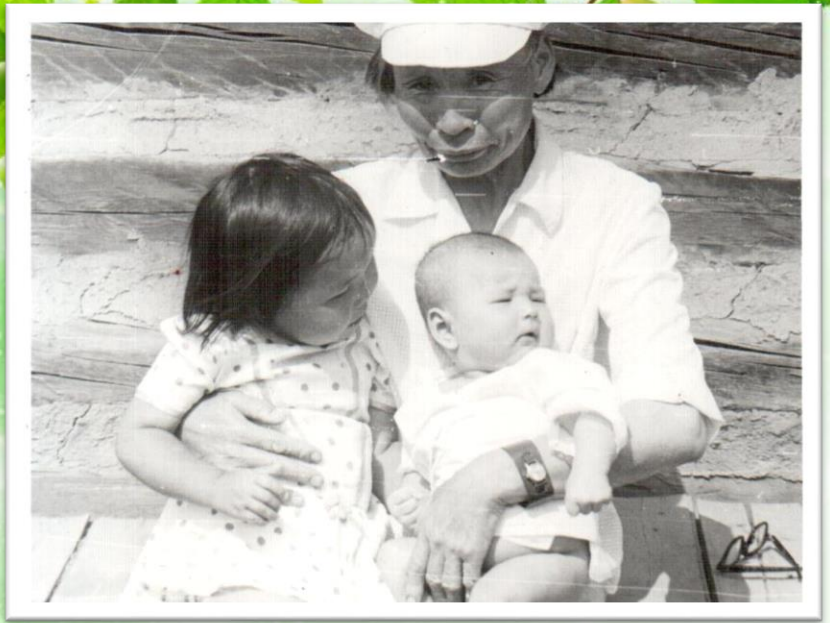
М.К.Аммосов быраата Дмитрий Кирович Аммосов,
сиэн уол Алексей Больницкай



Бэйэтэ оҕо эрдэҕиттэн ыарынах буолан тус олоҕун оностубакка хаалбыта. Бииргэ төрөөбүт убайа Аркадий Алексеевич Охлопков кэргэнэ, санаа өлбүтүн кэннэ, кини оҕолорун бэйэтин оҕолорун курдук көрөн-истэн, иитэн сүһүөхтэригэр туруоран ыал онортообута. Кэлин өлүөр диэри сиэннэрин көрсүһэ сылдьыбыта.



**Мария Алексеевна олус
оѳомсох этэ. Бэйэтин
бырааттарыгар,
балтыларыгар, сиэннэригэр
таптала хаан да сойботоѳо,
оѳону өрүү таптыы, хайгыы,
өрө тута сылдыара**





50 сааһын туолар юбилейа. Аймахтарын кытта. 1981 с.



60 сааһын юбилейа



60 сааһын юбилейа, оҕолорун, сизэннэрин кытта



Мария Алексеевна эдийийнээн Аммосова Матрена Дмитриевналын
уонна кини кыына Раялыын



**60 сааһын туолар юбилейыгар быраата Аммосов Кир Егорович кэргэнэ
Валентина Ивановна, балта Яна Егоровна**



Аймахтарын кытта



Юбилейнай ыһыахха Мария Алексеевна Аэлита Максимовналыын 1977 с.





1956-87 сс нэһилиэгэр солбуллубат табарыстыы суут председателэ уонна арыгыны утары охсуһар общество председателинэн үлэлээбитэ. Бэрээдэги кэһэр, үлэбэ ээл-дээл сыһыаннаһар дьону кытта күүскэ охсуспута, көнө суолга киирэллэригэр өйдөтөр, сүбэлиир үлэни ыыппыта



Дьахталлар съезтэрэ. Нам делегаттара.



Участковай балыына юбилейыгар







Хатырык нэһилиэгин общественноһын кытта



Айылбаба



Ыһыах



Хатырык нэһилиэгин
общественноһын,
дьаһалтатын
туруорсуутунан уонна
улуус дьаһалтатын,
культура отделын
мэктиэлээһиннэринэн
«Саха Республикатын
административнай
территориальнай тутулун
туһунан» Саха
Республикатын сокуонун
13 ыстатыйатын 5
пуунугар олоһуран улуус
Мунньабын XVII сессиятын
17-5 №-дээх
быһаарыытынан, Хатырык
нэһилиэгин
библиотекатыгар Мария
Алексеевна Охлопкова
аата инэриллибитэ



Үлэлээбит үлэтин чиэстээхтик салбыллар



«Айылгы» литературнай түмсүү



1998 с.Хатырык библиотекатыгар М.А.Охлопкова аатын иңэрии Күнэ





Лена Максимовна М.А.Охлопова аатынан библиотекаҕа ыалдьыттыыр







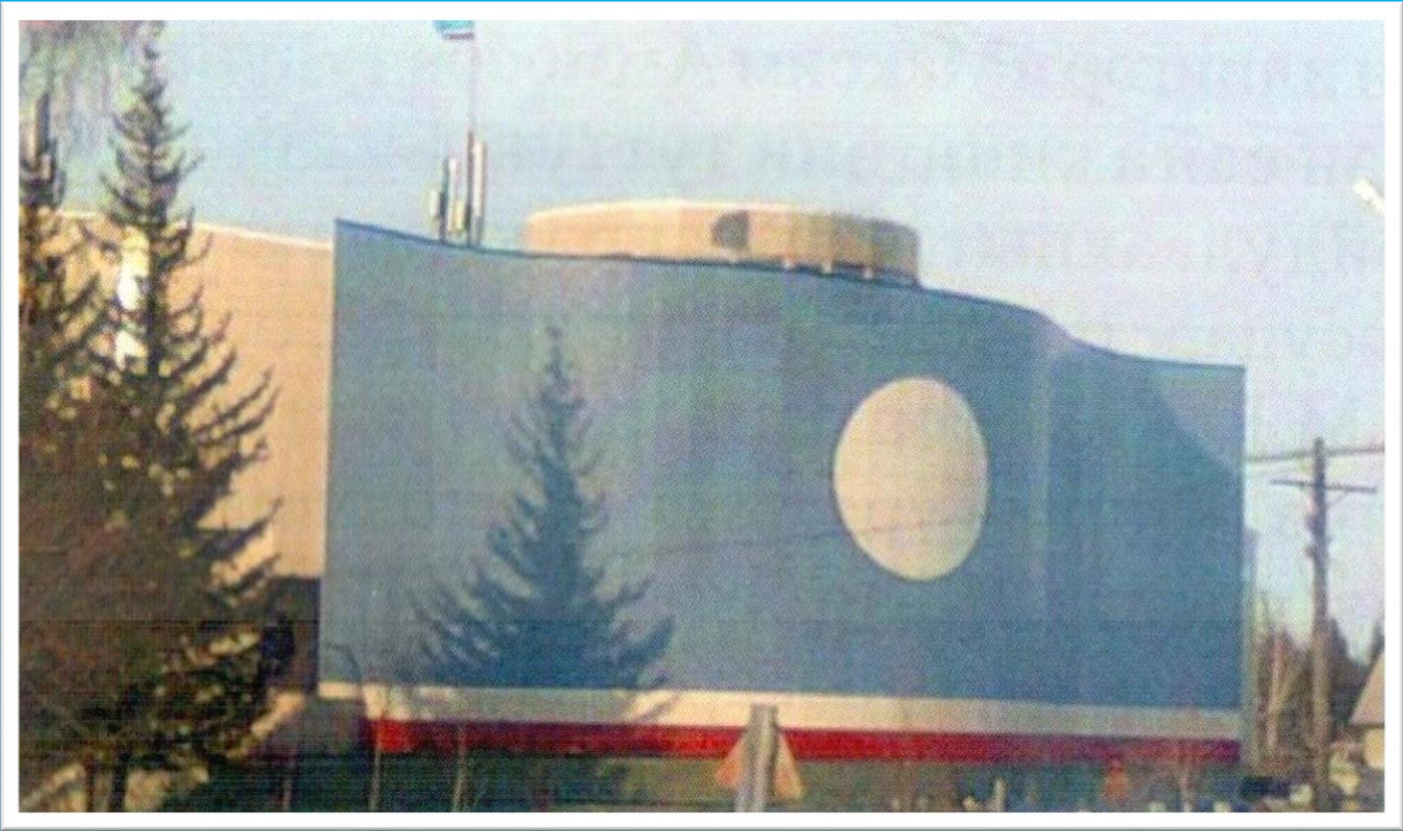
Библиотекада иискэ үөрэтии маастар кылааһа



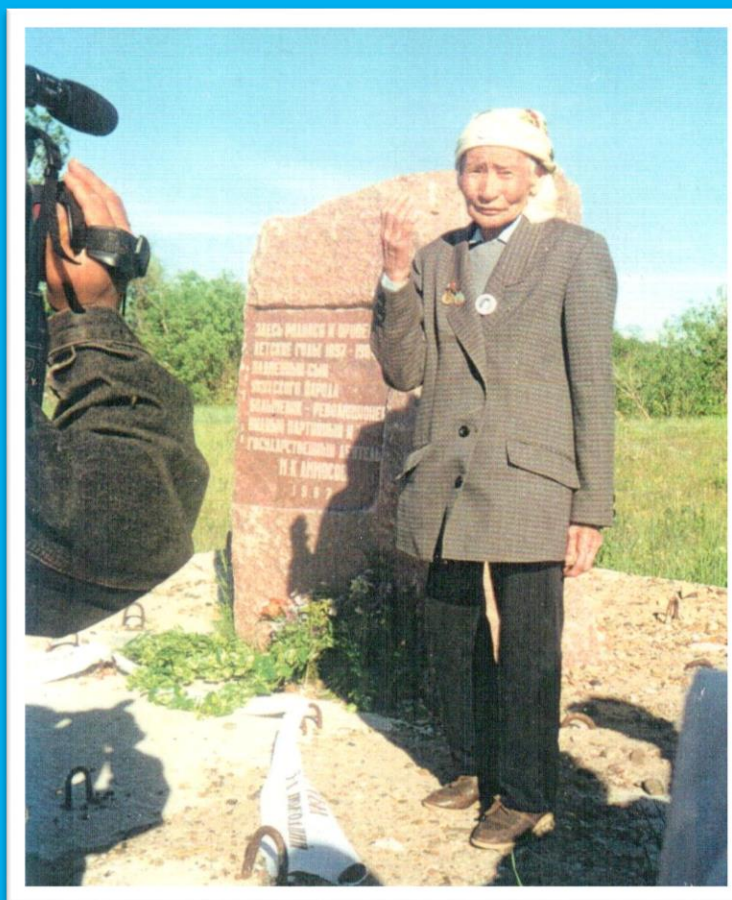
Мария Алексеевна 80 с. юбилейын бэлиэтээнин



Музей таас дьэитин аһыллыытын үөрүүлээх түгэнэ – Мария
Алексеевна ыра санаатын туолуута



М.К.Аммосов аатынан Государственность историятын музейа



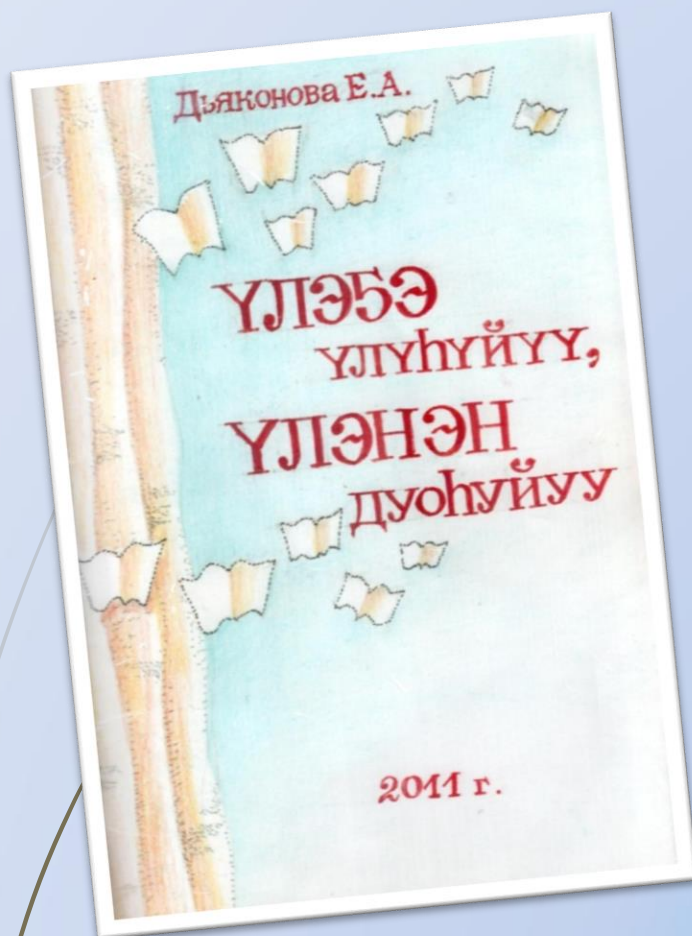
Мария Алексеевна Аччыгый Арыыга,
М.К.Аммосов мэнэ тааһыгар

Библиотечное обозрение

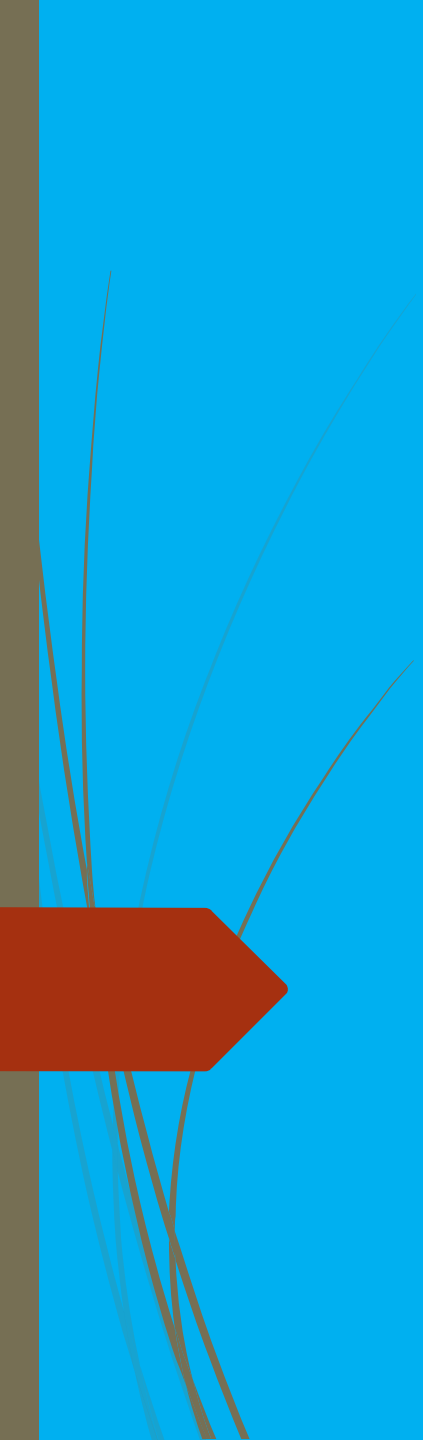
№ 2004

Номер посвящается
памяти
Охлопковой Марии Алексеевны
Охлопковой Марии Алексеевны

Бу Нам улууһун кииннэммит
библиотека таһаарар сурунаалын 1-
кы №-рэ ССРС культуратын туйгуна,
САССР культуратын үтүөлээх үлэһитэ,
улуус Бочуоттаах олохтооһо,
М.К.Аммосов музейын төрүттээччитэ
Мария Алексеевна Охлопковһа
анаммыта



Дьяконова Евгения Афанасьевна «Үлэнэн үлүнүйүү, үлэнэн дуонүйүү», 2011 с. хомуйан бэлэмнээбитэ. Бу кинигэ библиотековедение, библиография уонна кинигэ бэчээттээһинигэр, 9-с республиканскай, научнай үлэлэр конкурстарыгар II миэстэ буолан, Дипломунан наҕараадаламмыта



БОЛБОМТОБУТ ИҲИН
МАХТАНАБЫТ!